

Guía Docente				
Datos Identificativos				2024/25
Asignatura (*)	Psicoloxía da Educación	Código	652711704	
Titulación	Licenciado en Psicopedagogía			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
1º e 2º Ciclo	1º cuatrimestre	Primeiro Segundo	Optativa	4
Idioma				
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Psicoloxía			
Coordinación		Correo electrónico		
Profesorado		Correo electrónico		
Web				
Descrición xeral				

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	Realizar tarefas de orientación educativa, persoal e profesional dos alumnos.
A2	Promover a inclusión do alumnado con necesidades educativas especiais.
A3	Detectar e diagnosticar os problemas de aprendizaxe que se presentan no ambiente escolarizado e non escolarizado.
A5	Comprender os modelos teóricos da psicoloxía educativa e da pedagogía contemporáneas.
A10	Avaliar programas, proxectos, servizos e políticas dirixidos ao desenvolvemento persoal, profesional e institucional.
A11	Asesorar o profesorado na adaptación do currículo ás necesidades do alumnado.
A12	Organizar e apoiar programas de axuda a persoas ou colectivos excluídos ou en risco de exclusión.
A14	Deseñar e levar a cabo proxectos de investigación aplicados aos diferentes campos e aspectos da intervención educativa.
A17	Aplicar técnicas e instrumentos de diagnóstico, de identificación e de avaliación de necesidades e de capacidades das persoas, grupos ou institucións.
A19	Organizar e xestionar accións, programas e servizos orientados á promoción da calidade.
A21	Potenciar a utilización de estratexias favorecedoras do ensino cooperativo.
A23	Fomentar a investigación-acción nos centros educativos.
B1	Capacidade de análise e síntese.
B2	Aprender a aprender.
B6	Preocupación pola calidade.
B8	Traballar de forma autónoma e con iniciativa.
B9	Traballar de forma colaborativa.
B11	Rigor profesional.
B12	Apertura á formación continua.
B13	Creatividade.
B14	Sensibilización sobre a diversidade cultural.
B15	Capacidade de crítica e autocrítica.
B16	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B17	Comunicarse de maneira efectiva nun contorno de traballo.
B18	Apertura á innovación psicopedagóxica.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.

C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias / Resultados do título	
<p>Competencia 1: Demostrar o seu coñecemento acerca da psicoloxía educativa e a súa relación para coa práctica educativa.</p> <p>Unidades de competencia:</p> <p>a) comunicar de forma coherente o coñecemento psicoeducativo en relación coa práctica educativa de ensinar e aprender.</p> <p>b) Plantexala información contemporánea da psicoloxía educativa en relación co ámbito educativo.</p> <p>c) Facilita a comprensión dos contidos da psicoloxía educativa e o seu lugar entre as ciencias da educación e o seu contexto social.</p>		A1 A3 A5 A10 A11 A12 A19 A23	
<p>Competencia 2: Diseñar un programa de asesoramento, apoio, atención e intervención psicoeducativa.</p> <p>Unidades de competencia:</p> <p>a) Ser capaces de organizar o feito psicoeducativo en función do seu deseño.</p> <p>b) Redactar obxectivos, contidos, metodoloxía e avaliación do programa psicoeducativo así como do informe de avaliación.</p> <p>c) Establecer recursos, adecuar perspectivas teóricas e a súa adecuación ós contextos de apoio/atención/intervención.</p> <p>d) Estimular hábitos de reflexión así como a procedencia da toma de decisións psicoeducativas con respecto ás prácticas e a realidade social onde se desenvolven.</p>		A1 A2 A14 A17 A19 A21	B1 B2 B9 B12 B13 B14 B15 B17
<p>Competencia 3: Desenvolver actitudes e comportamentos autónomos, basados en argumentos razonados acerca do traballo e que permitan un marxe de autodeterminación profesional.</p> <p>Unidades de competencia:</p> <p>1. Valorar a natureza complexa da teoría e a súa función para coa práctica do proceso de ensino e aprendizaxe</p> <p>2. Desenvolver hábitos de traballo intelectual reflexivo para coa práctica profesional da psicoloxía educativa no ámbito das ciencias sociais.</p> <p>3. Promover melloras nos plantexamentos persoais acerca do plantexamento do propio traballo e valoración da experiencia intere multidisciplinar do traballo psicoeducativo.</p>			B6 B8 B9 B11 B13 B16 B18 C1 C3 C5
<p>Competencia 4: Desenvolver estratexias e hábitos de mellora profesional formativa e continua no ámbito da psicoloxía e a práctica educativa.</p> <p>Unidades de competencia:</p> <p>1. Desenvolver un plan de apoio en función do contexto específico e dos elementos que formen parte del.</p> <p>2. Cuestionarse acerca do carácter globalizador da práctica psicoeducativa e a importancia dos apoios para os contextos de atención.</p> <p>3. Adecuarse á actuación e interaccións complexas entre os participantes da intervención psicoeducativa así como os factores persoais relacionados con estes.</p> <p>4. Redactar e facilitar o informe psicoeducativo de forma que posibilite unha avaliación para a mellora da práctica profesional e na atención de calidade e ética que debe dirixila.</p>			B13 B14 C2 C4 C5 C6 C7 C8

Contidos	
Temas	Subtemas

<p>Primeira Parte: Psicoloxía da educación e práctica psicopedagóxica.</p> <p>Tema 1. Contexto e desenvolvemento da asignatura.</p> <p>Segunda Parte: Variables persoais e práctica educativa escolar.</p> <p>Tema 2: Desenvolvemento cognitivo e aprendizaxe escolar: as súas diferentes concepcións.</p> <p>Tema 3: Os componentes afectivos e a aprendizaxe escolar</p> <p>Tema 4: As diferencias individuais e o seu tratamento educativo. educativas.</p> <p>Terceira Parte: O proceso de ensinar e aprender.</p> <p>Tema 5: O Proceso educativo: a educación formal e informal.</p> <p>Tema 6: A aprendizaxe constructivista: actividade, acción e interacción como orixe da aprendizaxe escolar</p> <p>Cuarta Parte: Os contextos de aprendizaxe e o desenvolvemento de apoios e atención educativa.</p> <p>Tema 7: O sociocomunitario e a aprendizaxe escolar: .</p> <p>Tema 8: A inclusión educativa: contextos de aprendizaxe e de ensino.</p> <p>Tema 9: Autodeterminación e calidade de vida. Prácticas. No seu momento presentarase o programa de prácticas que serán realizadas na clase, asesoradas e dirixidas polo profesor.</p>	<p>1.1 Definición de obxectivos e contidos a desenvolver ó longo da asignatura así como da metodoloxía a seguir, os criterios de avaliación da aprendizaxe.</p> <p>1.2. Psicoloxía, psicoloxía educativa e educación. Consideración para coa práctica educativa da psicoloxía educativa. A concepción constructivista como instrumento para a análise das prácticas educativas escolares.</p> <p>2.1. Desenvolvemento cognitivo e aprendizaxe escolar.</p> <p>2.2. Cultura, escolarización e cambio cognitivo. A educación escolar e a modificabilidade cognitiva. Conclusións e implicacións educativas.</p> <p>3.1. O papel afectivo na atribución do sentido e significado da aprendizaxe escolar.</p> <p>3.2. Función. motivo e necesidade como principios na aprendizaxe escolar e o desenvolvemento persoal.</p> <p>4.1. Conceptualización de diferencias individuais. O ensino adaptativo e a aprendizaxe de significados. 4.2. Entorno e aprendizaxe inclusivo.</p> <p>4.3. As diferencias e a súa contemplación na aprendizaxe escolar e o desenvolvemento persoal.</p> <p>4.4. Os programas de desenvolvemento persoal.</p> <p>5.1. Características do marco sociocultural no proceso educativo.</p> <p>5.2. Carácter sistémico e constructivista da educación escolar.</p> <p>6.1. Saber ensinar-saber aprender. O proceso de ensino e aprendizaxe: características e funcións.</p> <p>7..1. Características, funcións, Técnicas de intervención. O Deseño dun Programa de Intervención Psicopedagóxica sociocomunitaria.</p> <p>7.2. Contextos de aprendizaxe e inclusión. Os principios de normalización e desenvolvemento</p> <p>8.1. Inclusión e integración. Os contextos de inclusión.</p> <p>8.2. Aprender nun mundo de todos/as e para todos/as</p> <p>9.1. Calidade de servizos e calidade de vida: un mundo para todos e todas.</p> <p>9.2. Ética profesional e calidade profesional: o profesional que queremos.</p>
---	--

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Aprendizaxe colaborativa	A1 A2 A5 B2 B6 B8 C1 C2 C3	6	36	42
Actividades iniciais	A3 A12 A21 B1 B12 B14 B16 C7 C8	6	0	6
Estudo de casos	A10 A11 A14 B9 B11 B13 C4 C5	3	18	21
Seminario	A17 A19 B15 B17	3	18	21
Solución de problemas	A23 B18 C6	4	0	4
Atención personalizada		6	0	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición

Aprendizaxe colaborativa	implica o desenvolvemento de traballos en grupo onde solicitar axuda, aportar coñecemento e dilucidar axudas e apoios para aprender
Actividades iniciais	presentación do plan de traballo así como a iniciación nos temas no marco da asignatura así como avaliando os coñecementos previos e os marcos de desenvolvemento/aprendizaxe para os alumnos
Estudo de casos	En cada tema se plantexarán casos sobre os supostos teóricos sobre os que discutir e analizar a realidade e plantexar pensamentos, razonamento, avaliación para a millora do traballo individual e de grupo
Seminario	O traballo en equipo, o debate, a xeneración de ideas e plantexamentos xurdirá no caso en que se discuta e plantexe o que se necesita para cada caso así como a posta en práctica as propias teorías e modelos educativos e psicolóxicos
Solución de problemas	Buscarase o plantexamento de problemas no que se analice e entrene a práctica de solucións facendo fincapé na realidade distinta e diversa e a adecuación a cada caso particular e singular

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Aprendizaxe colaborativa	Será importante partir do carácter multidisciplinar e inter da futura profesión onde buscar solucións conxuntas adecuadas ao contexto de cada persoa co obxecto de buscar solucións e atender ás demanda concretas. Para elo as actividades iniciais incidirán en centrar o debate e traballo así como o de propoñer casos, estudar e analizar cada realidade singular así como o de establecer dinámicas intersuxetos que axuden a aprender, canalicen a aprendizaxe de coñecementos e posibiliten o máximo desenvolvemento
Actividades iniciais	
Estudo de casos	
Seminario	
Solución de problemas	

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Estudo de casos	A10 A11 A14 B9 B11 B13 C4 C5	Tratarase de propor casos concretos sobre os que vertebrar axudas e atención psicoeducativa, plantexando axudas e apoios en cada caso e fomentando o hábito de pedir axuda e a a avaliación para a millora	33
Seminario	A17 A19 B15 B17	Fomentarase o traballo en equipo onde a axuda e apoio fomenten a aprendizaxe interindividual e favoreza a interacción para aprendizaxe e coñecemento. Avaliarase a intención, as ganas de compartir, as axudas e o esforzo individual no grupo	34
Solución de problemas	A23 B18 C6	Tratarase de plantexar problemas o mais reais posible nos que adaptar o grado de coñecemento así como de creatividade no día a día co obxecto de posibilitar coñecemento e actividade individual na procura del	33
Outros			

Observacións avaliación

--

Fontes de información

--

Bibliografía básica

Bibliografía básica: Tema 1 Baña, M. (2000): La psicología educativa aplicada a la educación. Santiago: Tórculo. Pp.: 41-72. C.Coll (1996) la concepción constructivista como instrumento de análisis de las prácticas educativas escolares. En C.Coll (comp.) Psicología de la instrucción: la enseñanza y el aprendizaje en la educación secundaria. Barcelona: Horsori. Tema 2 Baña, M. (2000): La psicología educativa aplicada a la educación. Santiago: Tórculo. Pp.: 77-92. Mir.as, M. (1991): Educación y desarrollo. Infancia y aprendizaje, 54, Feuerstein, R. (1994): La teoría de la modificabilidad cognitiva: Un modelo de evaluación y entrenamiento en los procesos de inteligencia. En J.Beltrán (comp.): Intervención psicopedagógica. Madrid: Pirámide. Tema 3: Baña, M. (2000): La psicología educativa aplicada a la educación. Santiago: Tórculo. Pp.: 93-124. Mujina, M. (1993): Psicología de la edad Preescolar. Madrid: Visor. pp.:139-167. Tema 4 Baña, M. (2000): La psicología educativa aplicada a la educación. Santiago: Tórculo. Pp.: 111-122. Coe, C. e Miras, M. (1991): Características individuales y condiciones para el aprendizaje: la búsqueda de interacciones. En C.Coll, A. Marchesi e J. Palacios: Psicología de la educación. Madrid: Alianza Editorial. Tema 5: Scribner, S e Cole, M. (1982): Consecuencias cognitivas de la educación formal e informal. Infancia y aprendizaje, 17, 3-18. Solé, I. (1993): Bases psicopedagógicas de la práctica educativa. En T. Mauri e outros (comps): El currículum en el centro educativo. Barcelona: Horsori. Tema 6 Baña, M. (1987): O suxeito-alumno: implicacións para a aprendizaxe escolar. Documento interno. A Coruña: Psicología Evolutiva. Moreno, M. e Sastre, G. (1982): Descubrimiento y construcción de conocimientos. Barcelona: GEdisa. Novak, J. (1979): TEoría y práctica de la educación. Madrid: Narcea. pp.:63-88. Baña N. (1995) La teoría de la elaboración o como organizar los contenidos en la enseñanza en base a su secuencia lógica. Doc. Interno. A Coruña: Departamento de Psicología Evolutiva. Tema 7: Baña, M. (1989): Bases psicopedagógicas de los objetivos y contenidos educativos. A Coruña: Departamento de Psicología Evolutiva. Coll, C. (1987): Psicología y currículum. Barcelona: Laia. pp.:111-123. Tema 8: Baña, M. (2001) La intervención psicopedagógica socio-comunitaria. En M.Baña(ed.): la intervención psicopedagógica: conceptos y aspectos generales. A Coruña: SErviceio de imprenta da Unviersidade da Coruña. Lesta, E. (2002): Un modelo de intervención comunitaria. En M.Baña, Balsas y Durán (eds.): La intervención psicopedagógica: experiencias prácticas. A Coruña: Belen. Tema 8 Staimback, W e Staimback, S: Aulas inclusivas. Madrid: Narcea. pp.: 21-34. Echeita, G. (2006): Educación para la inclusión. Madrid: Morata. pp.: 109-141. García, E.(2007): O centro ordinario como resposta. En Educar con retos. Lugo: Consellería de Educación. Tema 9: Wenmeyer, M. (2006) Factores intraindividuales y medioambientales que afectan a la autodeterminación. En M Verdugo e F.Jordán (coords.): Rompiendo inercias. Claves para avanzar. Salamanca: Amarú. Van Loon, J. (2006): Apoyos en la práctica de Ardüin. En M Verdugo e F.Jordán (coords.): Rompiendo inercias. Claves para avanzar. Salamanca: Amarú.

Bibliografía complementaria	<p>MANUAIS, TEXTOS E COMPILACIÓNS XERAIS Araujo, J.B. y Chadwick, C. B. (1993). Tecnología educacional. Teorías de instrucción. Barcelona, España: Paidós</p> <p>BAÑA, M. (2001): La psicología educativa aplicada a la educación. Santiago: Tórculo.</p> <p>Bruner, J.S. (1978). El Proceso Mental en el Aprendizaje. Madrid, España: Narcea, S.A. de Ediciones.</p> <p>Delval, J. (2002). Tesis sobre el Constructivismo. En L. Hirschfeld y S. Gelman (Comp.), Cartografía de la mente (pp. 15-33). Barcelona: Gedisa.</p> <p>BELTRAN, J. e outros/as (1992): Psicología de la educación. Madrid: EUDEMA (2ª reimp.).</p> <p>BELTRAN, J. e BUENO, J.A. (Eds.) (1995): Psicología de la educación. Barcelona: Marcombo.</p> <p>BUENO, J.A. e CASTANEDO, C. (Coords.) (2001): Psicología de la educación aplicada. Madrid: CCS (2ª ed.)</p> <p>COLL, C. (1985): Psicología Genética y aprendizaje escolar. Madrid: Siglo XXI</p> <p>COLL, C. (1995): Aprendizaje escolar y construcción del conocimiento. Barcelona: Paidós.</p> <p>COLL, C., PALACIOS, J. e MARCHESI, A. (Comps.) (1990): Desarrollo psicológico y educación, II. Psicología de la educación. Madrid: Alianza Psicológica.</p> <p>COLL, C., PALACIOS, J. e MARCHESI, A. (Comps.) (2001): Desarrollo psicológico y educación. II. Psicología de la educación escolar. Madrid: Alianza.</p> <p>Psicología y Educación (1ª ed. renovada).</p> <p>GONZÁLEZ PIENDA, J.A. e outros (Coords.) (2002): Manual de psicología de la educación. Madrid: Pirámide.</p> <p>GOOD, T.H.L. e BROPHY, J. (1996): Psicología educativa contemporánea. Madrid: McGraw Hill (5ª e.).</p> <p>HENSON, K.T. e ELLER, B.F. (2000): Psicología educativa para la enseñanza eficaz. México: International Thompson Editores.</p> <p>SAMPASCUAL, G. (2001): Psicología de la educación. Madrid: UNED.</p> <p>SAMPASCUAL, G. (2002): Psicología del desarrollo y de la educación. Vol. II: Psicología de la educación. Madrid: UNED.</p> <p>SANTROCK, J.W. (2001): Psicología de la educación. México: McGraw Hill.</p> <p>SPRINTHALL, N.A., SPRINTHALL, R.C. e OJA, S.N. (1996): Psicología de la educación. Madrid: McGraw Hill (6ª Ed.)</p> <p>TRIANES, M.V. (Coord.) (1996): Psicología de la educación para profesores. Madrid: Pirámide (Biblioteca Eudema).</p> <p>TRIANES, M.V. e GALLARDO, J.A. (Coords) (1998): Psicología de la educación y del desarrollo. Madrid: Pirámide.</p> <p>TRIANES, M.V. e GALLARDO, J.A. (Coords) (2004): Psicología de la educación y del desarrollo en contextos escolares. Madrid: Pirámide.</p> <p>VYGOTSKI, L. (1976): El desarrollo de los procesos psicológicos superiores. Barcelona: Crítica.</p> <p>Vielma, E.V. y Salas, M.L. (2000). Aportes de las teorías de Vygotsky, Piaget, Bandura y Bruner. Educere, 9, 30-37.</p> <p>Wertsch, J.V. (1988). Vygotsky y la formación social de la mente. Barcelona, España: Paidós</p> <p>WOOLFOLK, A. (1999): Psicología educativa. México: Prentice Hall (7ª ed.)</p>
------------------------------------	---

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías